1852. №. 127.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DONDERDAG, 9 DECEMBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten *Assen* vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e blz. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

Vergadering van den RAAD der Gemeente Assen op Vrijdag den 10 December 1852 des avonds te 6 uur.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen brengen ter kennis van het algemeen, dat op Donderdag den 25 November voor het Stadshuis is afgekondigd dit stuk:

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen doen te weten, dat door den Raad der Gemeente Assen in zijne vergadering van den 23 October jl. en door dien van Beilen in zijne vergadering van den 8 November jl, is besloten tot intrekking van art. 3 van het Reglement op het trekschuitenveer tusschen Assen en Beilen, vastgesteld door den Raad van Assen den 29 Junij en door dien van Beilen, den 13 Augustus 1846, goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe bij besluit van den 22 December 1846, en dat artikel te doen vervangen door deze bepaling."

„De trekschuit zal des Donderdags telkens des morgens te vijf ure van Beilen, en 's namiddags ten half twee uur van Assen vertrekken."

Welke raadsbesluiten van den 23 October en 8 November 1852, zijn [illegible] teerde Staten van Drenthe bij resolutie van den 26 November j.l. no. 39

ASSEN den 22 November 1852.

De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

Waarvan een exemplaar ter Secretarie voor een ieder ter lezing zal voorliggen voor den tijd van drie maanden, en voorts tegen betaling der kosten aldaar te verkrijgen zijn.

ASSEN den 29 November 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. J. OOSTING.
Van wege dezelve, KIMMELL.

BRIEVENPOSTERIJ TE ASSEN.

VOORLOOPIGE REGELING DER WINTERDIENST.

De Directeur van het postkantoor te Assen berigt het publiek, dat van 1 Decbr. jl. de Stoomboot-diligence, waarmede postpakketten worden verzonden, tot nadere bekendmaking alleen rijdt: op MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, zoodat op de andere dagen der week geene gelegenheid bestaat tot verzending der brieven des avonds, en op deze dagen het kantoor des avonds is geopend van 6 tot 8 uur, terwijl op de Expeditie-dagen in de bestaande uren geene verandering is.

Assen 2 Decbr. 1852. De Directeur voornoemd,
H. S. GRATAMA.

De DIRECTEUR van het POSTKANTOOR te *Assen* berigt het publiek, dat er buiten en behalve de expeditie-dagen, opgegeven in de vorige bekendmaking d. d. 2 dezer, tot nader order een Estafette Dingsdag avond van Groningen rijdt, waarmede op de gewone Kantooruren des avonds de gewone Correspondentie kan worden verzonden naar Meppel, Zwolle en verder.

ASSEN 7 Dec. 1852.

De Directeur voornd. H. S. GRATAMA.

NEDERLAND, 8 December.

In de zitting van de Tweede Kamer van jl. Zaturdag zijn de beraadslagingen geopend over het elfde hoofdstuk der Staatsbegrooting, betreffende de Kolonien. Drie hoofdpunten zijn daarbij ter sprake gebragt, 1⁰ het ontslag van den Gouverneur-generaal v. Raders, in verband met het gebeurde met het Oostenrijksche schip Venezia: — 2⁰ de vrijverklaring der slaven, en 3⁰ de comptabiliteits-wet voor de Indien. Maandag zijn de beraadslagingen over dit Hoofdstuk voortgezet, doch nog niet ten einde gebragt.

— Met 1 Januarij aanstaande zal de geneeskundige dienst der land- en zeemagt worden gescheiden. Reeds is, naar men wil, op voorstel van Z. E. den Minister van Marine, voor de geneeskundige dienst der zeemagt een inspecteur benoemd, welke betrekking tot dusverre door dien der landmagt, gelijktijdig werd waargenomen. Ook de opleiding van geneeskundigen voor de zeemagt, zou voortaan niet meer zoo als thans, aan de kweekschool te Utrecht, maar afzonderlijk plaats hebben, indien althans de daaraan verbonden bezwaren dit niet beletten.

— Wij vernemen, dat de commissie, belast met een onderzoek van het plan tot doorgraving van Holland op zijn smalst, jl. Vrijdag aan den heer Burgemeester der hoofdstad haar rapport heeft ingediend, waarin de mogelijkheid der uitvoering van deze onderneming wordt erkend.

— Het dezer dagen verspreidde berigt, betrekkelijk het vergrooten van het regement grenadiers en jagers en het supprimeren van een regement infanterie wordt ten stelligsten tegengesproken.

— De Keizer van Oostenrijk heeft voor de nagelaten betrekkingen der negen verongelukte varensgezellen te Hellevoetsluis, eene som geschonken van *f* 4000.

— Door den menigvuldigen regen, en ten gevolge van de [illegible] met [illegible], volgens de jongste berigten van de commissie der droogmaking van het Haarlemmer-meer, de drie pompwerktuigen weinig of geen dienst kunnen doen, en is de meerpolder met regenwater belast gebleven, derwijze, dat het peil in denzelven gedurende de maand November tot 3 el 70 d. onder A. P. en alzoo 14 d. is gerezen.

— Te Zwolle heeft men ook de kinderen der minvermogenden in de vreugde van het St. Nicolaasfeest doen deelen, daar, door de zorg van het bestuur der armeninrigting, onder muzijk en zang, aan ongeveer 1000 kinderen St. Nicolaas en broodjes werden uitgedeeld. *Pr. Ov. Ct.*

— In de Memorie van Toelichting bij het ontwerp ter aflossing of verwisseling van 4 pct. nationale schuld in 3¾ pct., leest men onder anderen het navolgende: Vermindering van den rentenlast is de eerste pligt van den finantiëlen wetgever hier te lande. Alleen daardoor zal het mogelijk zijn, 's lands crediet duurzaam te bevestigen, en eene vermindering van de algemeene lasten voor te bereiden. De Regering is van oordeel, dat men het meer zekere boven het onzekere moet kiezen, en dat men niet, op hoop van toekomstig grooter voordeel, eene besparing, die vroeger verkregen zou kunnen worden, moet laten voorbijgaan. Zij koestert het vertrouwen, dat die vermindering weldra, en met zeer weinig opoffering van kapitaal en onkosten, tot stand gebragt zal kunnen worden, dat dit offer althans zich tot 1 pct. op het kapitaal met ¼ pct. courtagie zal bepalen. — Welk voordeel eene conversie op dien voet zal opleveren, is zeer eenvoudig te berekenen. Het kapitaal van de werkelijke schuld, rentende 4 pct. op het grootboek ingeschreven, bedraagt thans *f* 237,409,500. Het kapitaal der nog overige obligatiën, ten laste van 's Rijks overzeesche bezittingen, rentende 4 pct., is *f* 14,748,500. Te zamen *f* 252,151,000, waarvan de rente bedraagt 's jaars *f* 10,086,320. De vermindering der rente tot op 3¾ pct., brengt hierop, na aftrek van onkosten, eene vermindering van ruim *f* 500,000. De middelen bij de schatkist voorhanden, zijn hiertoe meer dan toereikend. Op 31 December 1852 is aan batige saldo's aanwezig ruim twaalf en een half millioen gulden. Ook buiten hetgeen tot voldoening van de kosten der conversie noodig kan bevonden worden, blijft er eene aanzienlijke som beschikbaar, die men ook, tot bevordering van den maatregel van conversie, bij deze gelegenheid tot inkoop van schuld zou kunnen besteden. Tot dat einde wordt dan ook de beschikking over die middelen gevraagd. Zij zullen gerekend tot 4 pct. rente, eene nieuwe bate van *f* 400.000 meer of min opleveren, en het resultaat dezer operatie, wanneer zij tot stand is gebragt, zal, te zamen genomen, een duurzaam voordeel van weinig minder dan één millioen opleveren. De gunstige afloop van de conversie die in 1844 tot stand is gebragt, heeft van zelf tot de overtuiging geleid, dat de eenvoudige en geleidelijke weg die toen is gevolgd,

ook nu de geringste kans van welslagen aanbiedt. Het bijgaande wets-ontwerp verschilt dan ook, in het wezen der zaak, weinig of niets van de wet van 25 Junij 1844. De verwisseling zal aan de houders worden aangeboden tot zoodanigen koers, als de stand der markt slechts eenigermate zal toelaten, mits niet lager dan 3 pct., onder bijbetaling in geld van het verschil tusschen het nominaal bedrag en den werkelijken prijs.

— De Regtbank te 's Gravenhage heeft in hooger beroep, met vernietiging van een vonnis van het Kantongeregt, de wed. K[illegible], wegens den verkoop van een zamengesteld geneesmiddel — de Schamms pillen — zonder daartoe bevoegd of speciaal door den Koning geautoriseerd te zijn, op grond van art. 12 der wet van 12 Maart 1818, veroordeeld tot eene boete van f 500, en in de kosten. „Met dit vonnis in de hand" zegt de Geneeskundige Courant, „zoude men meenen, was thans iedere Commissie van geneeskundig toevoorzigt in staat, den heilloozen verkoop van de openbare reclame van deze en dergelijke middelen te beletten. En toch wemelen de dagbladen nog voortdurend van aankondigingen, die in dezelfde termen van strafbaarheid vallen. Er behoort slechts lust en ijver toe, zoowel van den kant der gestelde magten als van dien der particuliere personen of vereenigingen, om het schandelijk misbruik van den verkoop van geheime geneesmiddelen, en de openbare aankondiging er van, den kop in te drukken; want hoe langs zoo meer biedt de regtsmagt ons daartoe de helpende hand. Wij zullen eens zien, of het hier geleverde voorbeeld de slapenden zal wakker schudden, en of de ijver der Justitie in de residentie niet elders eene gewenschte navolging zal vinden."

BUITENLAND, 8 December.

FRANKRIJK. De eerste gala-receptie, die Keizer Napoleon Donderdag avond jl. op de Tuilleriën gaf, was luisterrijk. Er waren geene dames toegelaten. Z. M. liet zich echter slechts voor een korten tijd zien. Op den volgenden dag bragt hij een bezoek aan de hospitalen der hoofdstad en schonk onder anderen aan de beide directeuren van het *Hôtel Dieu* en *Val de Grace* eene aanzienlijke som. Verder gaf hij 200,000 francs, om het terugnemen van vondelingen of verlaten kinderen uit de gestichten te vergemakkelijken. Ook aan alle veroordeelden bij de zeemagt, wegens disciplinaire vergrijpen, is amnestie verleend. Donderdag-avond gaf de minister van buitenlandsche zaken aan de vreemde diplomatie kennis van het proclameren van het keizerrijk, van de verheffing van Louis Napoleon tot Keizer der Franschen en van het *senatus consult*, dat de Constitutie wijzigt, er tevens bijvoegende, dat de Keizer de meest vredelievende gezindheden koesterde. — De minister van oorlog St. Arnaud, en de kommandanten der Parijsche en Lijonsche armée's, Magnan en de Castellane, zijn verheven tot maarschalken van Frankrijk; aan alle veroordeelden, wegens drukpers-vergrijpen, is vrijheid van straf en boete geschonken - alle waarschuwingen, aan dagbladen beteekend, zijn als niet geschied beschouwd; aan alle officieren en soldaten is een dag soldij als gratificatie geschonken en het vonnis, over 290 individuën, naar Algiers getransporteerd, is veranderd in enkel toezigt op hun gedrag of in geheele kwijtschelding.

DUITSCHLAND. Men berigt, dat de toestand van den Koning van Zweden een gunstigen keer heeft genomen.

— Den 26 Nov. heeft eene zaak voor de regtbank van Minden gediend, welke nog al opzien verwekt. De geneesheer *Jacobi* werd beschuldigd op zijn 18de jaar aan een zijner vrienden een brief te hebben geschreven, waarin hij den Koning beleedigde. Die brief is bij gelegenheid van een huisonderzoek gevonden. Uithoofde van zijne jeugd en van zijne voorloopige gevangenis gedurende 1½ jaar, heeft de regtbank hem tot eene gevangenis van slechts 6 weken veroordeeld.

— Volgens eenige onzer dagbladen, heeft eene Engelsche vereeniging zes vaartuigen van de Duitsche vloot gekocht voor 600,000 fl. Men wilde zich van de schepen ontdoen, dewijl het onderhoud dagelijks 1000 fl. kost.

— Het *Corr. Bur.* verzekert, dat men bij de bondsvergadering krachtig op de herstelling van den vroegeren toestand der Israëlieten in de vier vrije steden zal aandringen en dat er eene algemeene verordening op hunne regten in de bondstaten zal worden voorgesteld.

— Te Camen werd dezer dagen een kind ten doop gehouden, welks gezamentlijke grootouders den doop bijwoonden; welks overgrootouders van moeders zijde nog gezond zijn en welks overovergrootmoeder nog leeft.

ITALIE. De Groot-Hertogin van Toscane is bevallen; men verwacht eene uitgebreide amnestie.

— Te Milaan zijn twaalf personen wegens politieke misdrijven, ter dood veroordeeld. Anderen zijn voor korter of langer tijd naar de galeijen verwezen. — De Aartsbisschop van Milaan is naar Weenen vertrokken, ten einde de genade des Keizers af te smeeken voor de ter dood veroordeelden.

ENGELAND. De Kanselier der schatkist heeft jl. vrijdag zijn budget in het huis der gemeenten aangeboden. De Minister beschouwt het beginsel van vrijen handel en onbegrensde concurrentie als voor altijd aangenomen. Hij heeft zijn finantiëel plan ontwikkeld, o. a. stelt hij voor eene verhooging van de income-tax en uitbreiding daarvan ook tot Ierland en eene vermindering der belasting op hop, mout en thee. De begrooting der uitgaven wordt verhoogd met 600,000 pd. st., ter verbetering van het verdedigingsstelsel, het vermoedelijk batig saldo wordt geschat op 1,600,000 pd. st. Over het algemeen was de schets, welke de kanselier leverde van den staat van 's lands finantiën vrij gunstig. Hij verklaarde ten slotte dat, naar zijne meening, de door hem ontwikkelde staatkunde de welvaart des volks en van het land zou bevorderen.

— De compagnie der Hudsonsbaai heeft weder twee schepen uitgerust, om Sir John Franklin op te sporen. De equipage van ieder bestaat uit den Kapitein, 12 man en 2 Esquimaux als tolken.

— Dezer dagen heeft te Leeds het ergelijke tooneel plaats gehad, dat een man uit de geringe klasse zijne vrouw in het openbaar verkocht heeft, hetgeen daar te lande kan gebeuren.

SPANJE. In Spanje heeft men elk oogenblik belangrijke gebeurtenissen te wachten. De liberale en gematigde partij bieden met vereenigde krachten het hoofd aan de regering, betrekkelijk de wijzigingen, die deze in de constitutie wil aanbrengen.

ASSEN, 9 December.

Wij haasten ons een in ons vorig no. begaan onwillekeurig vergis te herstellen. Wij hebben daarin gemeld, dat de heer v. d. Veen voor het 10e hoofdst. der staatsbegrooting (oorlog) had gestemd; wij besloten daartoe, omdat wij ZEd. niet onder de tegenstemmers aantroffen. ZEd. is echter verhinderd geweest de discussien bij te wonen, en kon dus noch vóór noch tegen stemmen.

— 1 Decemb. hielden de leden van het muzijkgezelschap *de Harmonie* op de bovenzaal van het logement, van den heer Wind eene algemeene vergadering. Na het openen derzelve, werden acht nieuwe leden aangenomen, zoodat de vereeniging thans 56 leden telt. Hierop werden door de werkende leden op acht verschillende instrumenten eenige proeven van hunne vorderingen gegeven. In aanmerking genomen den korten tijd, — slechts twaalf lessen hadden ze ontvangen, — moet ieder volmondig bekennen: deze uitkomst had ik nooit verwacht! Ook de Duo's, uitgevoerd door den onderwijzer in de muzijk, den heer Braak van Veenhuizen en deszelfs ondermeester Sadé, werden met luide toejuichingen beantwoord; een ieder keerde hoogst voldaan en tevreden huiswaarts.

* **Stads Kanaal 7 Dec.** De hier bestaande zangvereeniging, onder de leiding van den heer H. heeft in haren bloei belemmering ondervonden. Daar verre weg de meeste leden dezer vereeniging alsmede de directie tot de Chr. Afges. gemeente behooren, en men niet alleen psalmen, maar ook Evang. gezangen zong, heeft de leeraar hun het laatste scherpelijk verboden, en de directie voor een geruimen tijd gecensureerd.

* **Beilen 8 Dec.** 'T getal wilde ganzen in deze gemeente is thans verbazend groot, en de schade, die zij veroorzaken, van belang. Men vindt ze tot bijna onmiddelijk aan deze plaats, en er zijn reeds onderscheidene stukken hooiland zoodanig door hen geplukt, dat er voor een volgend jaar niets van te verwachten is. — 'T is te wenschen, dat het bestuur dezer gemeente in 't belang harer ingezetenen, zich onverwijld wende tot de Hooge Regering, ten einde permissie billetten te erlangen, ter verdrijving van dit schadelijk gevogelte.

* **Avereest, 7 Dec.** Bij de voor eenigen tijd hier gehoudene inwijding van 't nieuwe kerkgebouw, zag men bij 't verlaten der kerk een tooneel, hetwelk velen, hoe zeer ook gesticht, toch onwillekeurig tot lagchen stemde; men zag nl. velen met inspanning werkzaam, ten einde hun tot zitten gebruikt wordend ligchaamsdeel van de zitplaats los te krijgen, hetwelk

met zooveel moeite gepaard ging, dat sommigen, wier broek niet van de sterkste stof vervaardigd scheen te zijn, een gedeelte daarvan aan de zitbank moesten prijs geven. De verwer had door zijne met zulk een sterke aantrekkinskracht voorziene verf tot dit ergerlijk tooneel aanleiding gegeven; dat men dan ook niet over 't verfwerk voldaan is, zal zeker ieder kunnen billijken.

* **Coevorden 5 Dec.** Met het van hier op 1 dezer vertrokken detachement vesting-artillerie is een 12-jarig kind naar Amsterdam mede gegaan, dat door de manschappen bijzonder bemind werd. Ieder hunner gaf het jongetje eiken Dingsdag centen, zoodat zijn tractement soms grooter was dan van eenen artillerist. Toen deze nu vertrekken zouden, was het kind niet te houden, het moest mede. De artillersten beloofden voor hem te zullen zorgen, en volgens den goeden dunk, welken zij hebben nagelaten, is hieraan ook niet te twijfelen. Met klompen aan de voeten en een zakdoek, waarin een weinig goed was, werd hij onder een hoeraatje door zijne speelmakkertjes uitgeleid. *Hblad.*

* [illegible] **6 Dec.** Naar wij uit eene goede bron vernemen, zullen den 17 Jan. e. k. hier van wege het domein verkocht worden: 2 Kazernen, de Hoofdwacht, de Kommandants woning, de tot heden bestaan hebbende groote bleek met tuin en woningje, 3 tuinen, de buitenwerken om de stad en de Ravelijnen, de laatste indien ze de waarde kunnen opbrengen. De koopers der Ravelijnen zouden de vrijheid hebben, de gracht daaromtoe, met de borstwering en wal der Ravelijnen te mogen dempen. De hoofdwal met deszelfs Bastions lijnen en gordijnen zouden dus alleen nog als vestingwerken blijven bestaan.

* **Gasselternijeveen, 4 Dec.** De hier geheerscht hebbende koortsziekte, waarvan wij vroeger melding maakten, is thans door de hand des almagtigen Wereldbestuurders zoo goed als weggenomen. Hoewel de ziekte bij sommige lijders zeer hevig en langdurig was, heeft ze toch, gode zij dank! niet meer dan zes slagtoffers geëischt.

* **Bourtange, 5 Dec.** Naar men uit eene echte bron verneemt, zal dan eindelijk de zoo lang verwachte verkooping van 's Rijks fortificatie-werken, glacis, ravelijnen, contrescarpes, redoutes, mijnen en gebouwen, te zamen 67 perceelen uitmakende, alhier den 25 Januarij 1853 [illegible] ceelen (Rijks gebouwen) in de N. Schans, alhier zullen worden geveild.

* Hoewel men van andere streken onzes vaderlands voorteekenen vermeldt, die een' strengen winter aankondigen, meent men om vele redenen in het Westerwoldsche eenen zachten winter te zullen hebben. Niettegenstaande de vele ganzen en eenden, welke trouwens de vorige winters hier in geen minder aantal aanwezig waren, zijn de mollen, veldmuizen en andere gedierte nog boven in den grond werkzaam, terwijl de mieren hunne huishouding op p. m. 2 vingerbreed in het veen of onder de heide hebben. Een en ander meent men hier als voorteekens van een zachten winter te moeten houden.

* **Westerbork, 7 dec.** j.l. Zondag heeft Ds. Lolcama afscheid van de gemeente genomen; predikende naar aanleiding van Phil. 1 vs. 27; viel het hem hard van deze gemeente te scheiden, niet minder doet het de gemeente leed hem te zien vertrekken, dien zij lief had gekregen en waaraan zij zooveel heeft te danken.

* **Emmen. 7 dec.** Eergisteren is in de kerk te Roswinkel plotseling iemand uit Ruitenbroek doodgevallen! men schrijft zulks toe aan den spoed, waarmede hij zich naar de kerk had begeven.

* Het Raadslid K. Boelken heeft zijn ontslag genomen; de oorzaak hiervan wordt toegeschreven aan oneenigheid met zijne medeleden.

Vergadering van den Raad der Gemeente Assen van 7 Dec. 1852.

Afwezig waren de heeren *Stoker*, *Gratama* en *Servatius*. Op het verzoek van den heer P. Winter en andere ingezetenen is besloten een schepgoot te leggen langs den straat aan den Noorder Singel, van af het huis van Oijman tot voorbij dat van den Heer de Klerk, waarvoor *f* 46-25 is uitgetrokken.

Over een paar voorstellen hebben de stemmen gestaakt.

De beraadslagingen over de begrooting zijn hervat. De afzonderlijke artikelen van Hoofdst. III zijn aangenomen.

Ten aanzien van de voorgenomene vergrooting van de school te Kloosterveen en het gebouw der Latijnsche school zijn de door B. en W. voorgedragene ontwerpen niet doelmatig geoordeeld en zijn HEden uitgenoodigd, nadere plannen deswege te doen opmaken en aan den Raad in te dienen volgens de denkbeelden der betrekkelijke Commissie; in afwachting daarvan zijn de posten voor deze vergrootingen met f 600-„ verhoogd.

De heer Grevelink heeft van B. en W. gevraagd, waarom door hen nog niet was voldaan aan de opdragt van den Raad, om een Reglement voor de Markt-Politie te ontwerpen; de Burgemeester antwoordde, dat men uit tijds gebrek hieraan niet had kunnen voldoen.

Over de regeling der nachtwacht hebben langdurige discussien plaats gehad. Na verwerping van een voorstel van den heer Carsten, is dat van den heer Bertling aangenomen, om, op eene bezoldiging van f 40-„ ieder, 15 nachtwakers voor Assen aan te stellen, waarvan in den winter 5 en in den zomer 3 telken nacht de wacht zullen betrekken, en op eene bezoldiging van f 20-„ 6 voor Kloosterveen en 3 voor Loon, om alleen gedurende den winter dienst te doen; de Burgemeester zal telkens aanwijzen, wie Kommandant der nachtwacht te Assen zal zijn en zal tevens van deze nachtwacht een of meer manschappen ter bewaking naar de overige gehuchten kunnen zenden.

— Bij gelegenheid van de beraadslagingen in de Tweede Kamer over Hoofdst. Binn. zaken der staatsbegrooting heeft de heer van Heiden bij de behandeling van het onder art. 64, eene rede gehouden waaruit wij het volgende ontleenen: „Mijne aanmerkingen zijn van algemeenen en van bijzonderen aard. Van algemeenen aard, in zoo verre betreft de algemeene verhooging van deze afdeeling, waar de algemeene verhooging van het geheele hoofdstuk voornamelijk uit voortvloeit. Ik ben een groot voorstander, Mijne Heeren, van ontwikkeling van nijverheid, ik geloof dat tot ontwikkeling van de algemeene welvaart niets meer kan strekken, dan de bevordering van de middelen van gemeenschap te water en te land, en ik juich den warmen ijver toe, waarmede deze belangen door den Minister van Binnenlandsche zaken worden behartigd. Ik ben ook niet van gevoelen van ons geacht medelid van Goltstein, die van oordeel is, dat men zich hier te lande enkel tot het noodige moet bepalen en zich niet aan het nuttige moet wagen; alles heeft, naar mijn inzien, zijne grenzen; maar ik geloof dat men dan eerst tot het nuttige behoort over te gaan, wanneer eerst in het noodige is voorzien. Ik zal nu niet spreken van de mijns inziens zeer noodzakelijke verhooging, die de begrooting van het Ministerie van Oorlog voor 1853 zal ondergaan; ook niet van de volgens mij zeer wenschelijke verhooging van de begrooting van Marine zelfs tot veel hooger bedrag dan voor 1853 is voorgesteld; maar het heeft mij leed gedaan, dat, terwijl men van den gunstigen toestand van 's Rijks kas gebruik wilde maken ten behoeve van nuttige werken, men alles heeft uitgeput voor het binnenland en niet een gedeelte van de voorhanden gelden heeft aangewend ten behoeve van die goudmijn, die strekt om ons onze zware lasten te helpen torschen, ten behoeve van Neerlandsch Indie. De deskundigen, die ik in de afdeeling, waartoe ik behoorde, heb gehoord, en zij, die ik daar buiten ken, komen allen hierin overeen, dat in Indie zeer veel is te doen; [illegible] geringe kapitalen, daar [illegible] zijn te verkrijgen; dat door verbeteren van bestaande en daarstellen van nieuwe waterleidingen en waterwerken in vele residentien, de cultuur merkelijk zal worden bevorderd, en dat dus de verbeteringen dáár in te voeren, van zeer productiven aard zouden zijn."—. De aanmerkingen van bijzonderen aard betroffen de voorgedragene subsidien voor een weg in Noord-Braband en voor een weg van Delfzijl naar Beerta; het subsidie ad nagenoeg *f* 200,000 voor den eersten weg vond hij in eens te hoog, en den laatsten weg kon, zijns oordeels, niet gezegd worden in het algemeen belang te zijn, ja was zelfs eenigzints overbodig daar 's zomers de kleiweg van Beerta naar Delfzijl doorgaande goed is, en 's winters de communicatie over Appingadam kan geschieden, dat slechts een uur om is. Ten slotte zeide de heer van Heiden: „Na deze aanmerkingen zal ik de vrijheid nemen met eene vraag te eindigen. Nu wij toch eenmaal over subsidien spreken en deze verleend worden, moet ik den Minister vragen,— en ik hoop, dat hij hierop zal kunnen antwoorden, anders zij het aan zijne aandacht aanbevolen, — het belang wel in overweging te willen nemen van het geprojecteerde kanaal van Groningen naar Assen. Ik weet wel dat ik door dit te doen den schijn heb van pro domo te pleiten, maar ik moet daartegen doen opmerken, dat dit het geval niet is. Persoonlijk ben ik bij dat kanaal niet meer geïnteresseerd, dan ik ben in iedere zaak van algemeen belang. Dat geprojecteerd kanaal betreft evenzeer de provincie Groningen als het Drenthe aangaat, en ik geloof dat het nut, het waarachtig belang van de zaak genoegzaam wordt aangetoond door de bijzonder hooge subsidien, die door de beide steden Groningen en Assen aan de maatschappij met de exploitatie dezer onderneming belast, uitgekeerd worden. Die subsidien bedragen meen ik *f* 25,000 van iedere plaats. Wanneer men eene dergelijke bijdrage schenkt, is dit, dunkt mij, een vrij sterk bewijs voor de waarde eener onderneming, en nu zou ik gaarne zien, dat deze maatschappij, aan welker hoofd mannen staan, zoo te Groningen als te Assen, bekend door hunne bekwaamheden en door hunnen ijver en voortdurend streven naar ontwikkeling van algemeene welvaart en speciale bevordering van nijverheid, door eenige bijdrage van rijkswege in staat werd gesteld dit werk, dat wezenlijk een grootsch werk mag genoemd worden, èn op zich zelve èn in verband met de binnenlandsche gemeenschap te water voor Groningen en Overijssel, te eerder ten uitvoer te leggen".

De Minister van Binn. zaken heeft hierop o. a. geantwoord: „De geachte spreker heeft gezien, dat het Gouvernement voornemens is, ten behoeve van de onderneming, die hij aanbeveelt (het kanaal van Groningen naar Assen) een voorstel van wet te onderwerpen aan het oordeel van deze vergadering. Ik erken met den geachten spreker het gewigt van die onderneming. Ik meen, dat de Regering, de schatkist, kan geroepen zijn, om daarin te

gempet te komen. Met hetgeen ook daar van de zijde der belanghebbenden is gedaan of beproefd, zal men welligt genoegen kunnen nemen. De geachte spreker heeft genoemd, ik geloof, met juistheid, de cijfers van de subsidiën der steden Groningen en Assen. Ik wil niet zeggen, — en de geachte spreker heeft het ook aanstonds weder ingehaald, toen hij er van begon te spreken — dat op de provinciale subsidiën zoozeer valt te roemen; en wat de steden betreft, ik had niet gedacht, dat Groningen op ééne lijn zou willen staan met Assen; elk heeft, zoo ik mij niet bedrieg, f 25,000 aangeboden."

Wij vestigen de aandacht op het slot van hetgeen de Minister gezegd heeft, niet omdat wij beweren, dat de beide Provinciën en de stad Groningen grootere subsidiën hadden moeten geven, maar als een bewijs, dat ook anderen evenzeer hebben opgemerkt hetgeen wij steeds hebben beweerd, dat er geene evenredigheid bestaat tusschen het subsidie, dat Assen geeft en die, welke door de bedoelde Provinciën en stad verstrekt worden; naar ons oordeel, geeft Assen veel te groot subsidie in vergelijking met de drie anderen en in verhouding tot haar gering zielental, geringe financiele krachten en minder belang bij het Kanaal. Wij gelooven echter, dat de Minister ten onregte aan de beide Provinciën en de stad Groningen een soort van verwijt doet van geene grootere subsidiën te hebben gegeven, omdat er niet meer van hen gevraagd is en alle drie het volle bedrag verleend hebben, dat van hen verzocht werd.

Red.

Ingezondene stukken.

Rondsten der Schoolmeesters.

Van huis tot huis, is een Schoolmeesters kruis.

GESPREK.

De Vrouw. Daor komt al de mester an te koffien drinken, dolkies komt ook de scheper, en meurgen ook nog de snieder; fui wat en drokte. Wast maor om een paor daogen te doen, dan wast nog wal an te gaon, maor an de mester zitten wie zes en de scheper acht daogen an vaast. 'K wol dat de mester maor kostgeld kreeg, dan haw daor toch neet met te doon. Er is lest ook al spraoke van west, maor ik telt nog niks.

Onderwijzer. Goeije morgen, vrouw!

De Vr. Zoo zin wie weer an de beurte?

Onderw. Ja vrouw, gij zit er weer zes dagen aan vast.

De Vr. 'k Heb zoo effen nog van 't kostgeld sproaken, hoe zolt daor met gaon? Mei dunkt er kumt niks van. 't Is aal zoo lang leden, dat er spraoke van west is, maor 't blif nog 't zeulfde.

Onderw. Ja vrouw, als de boeren het maar betalen willen, dan is 't spoedig klaar.

De Vr. De boeren betaolen? Ik dochte, dat wie 't van de gemeente konnen kriegen, en er niks meer met hadden te doon.

Onderw. Gij moet er zeker een aandeel toe betalen, waar zal anders het geld wegkomen!

De Vr. De boeren betaolen? 't Is net as de boeren maor altijd betaolen mutten; er kan volstrekt niks plaots hebben, of de boeren mutten maor geld uut geven, 't is toch en deksels spil.

Onderw. Ik wou, dat ik maar kostgeld kon krijgen, 't kwam dan weg, waar het weg kwam; 't is toch [illegible], zoo altijd bij de boeren rond te sjouwen.

De Vr. Das wal zoo, maor wie mutten 't toch maor doon, anders leeren oeze kinders ook niks; maor wie mutten ook nog schoolgeld betaolen an de gemeente, en dan komt nog het geld veur de zummerschool er bij, reken mij ies toe, waor zal dat hen?

Onderw. Dit is wel zoo, maar dat krijgt gij immers ook weer terug.

De Vr. Dat kan wal waor zijn, maor het mut er toch maor wezen. Daor komt ook de scheper an, toe Geesien maor gouw de pan-koekpan oaver 't vuur, de scheper zal wal haostig wezen: fui wat en drokte.

De Scheper. Is 't eten klaor?

De Vr. Jao, zoo direct; Geesien zal gouw an 't pankoek bakken, dan is 't er zoo an toe. Wie hebben zoo effen ook de mester in de kost kregen, anders was 't eten klaor west.

De Scheper. De mester in de kost, de scheper in de kost, dan heb ie wal volk an de hand.

De Vr. Jao, daor heb ie geliek an en meurgen kumt ook nog de snieder. Toe Geesien maor gouw de middagspot over, 't is zoo tien uur, om twaolf uur komt de mester weer uut de school, as 't eten dan neet klaor is, kik die ook weer zwart.

Onderw. 't Is verre van aangenaam, zoo van huis tot huis te gaan, vooral wanneer door de drukte eene vrouw haar geduld niet langer kan bedwingen, en er luimen ontstaan, die, als adderfenijn moeten uitgespuwd worden over alles wat haar niet naar 't hoofd is, en ook over den armen Schoolmeester.

X:

Pharmacopœa Neerlandica.

Men heeft in onderscheidene Provinciale dagbladen aangekondigd, dat de Pharmacopœa Neerlandica met 1 Januarij 1853 zal ingevoerd worden, en dat de lijst der geneesmiddelen, die bij de geneeskundigen moet voorhanden zijn, opgemaakt en verkrijgbaar gesteld of uitgereikt is. Zoude de Provincie Drenthe daarop eene uitzondering maken en de lijst der geneesmiddelen, volgens de Pharmacopœa Belgica, nog voortdurend in werking blijven? De Prov. Geneesk. Commissie van Drenthe heeft daarover, voor zooverre mij bewust is, niets bekend gemaakt, en 't ware dus wenschelijk, dat de President van genoemde Commissie, die toch tot in de kleinste bijzonderheden, zoo voortvarend en ijverig is, ja zelfs geene moeite spaart, om ons steeds van *toeverlatige* koepokstof (*) te voorzien, een einde maakte aan de onzekerheid, waarin de Aphothecars en Geneeskundigen in dit gewest verkeeren.

D. 7 Dec. 1852. R. Helleborus.

(*) *Dat dezelve veeltijds niet slaagt, is Zwezgels schuld niet.*

ADVERTENTIEN.

Mijn teeder geliefde Zoon ARENT MEURSING, Geadmitteerd Landmeter en Wethouder der Gemeente Borger, werd mij heden, na eene slepende ziekte van 5 maanden, in den ouderdom van ruim 27 jaren, door den dood ontrukt. — Wat ik in hem verlies, kunnen alleen zij beseffen, die den overledene van nabij gekend hebben.

Bunne den 3 December 1852.

J. MEURSING.

Terwijl ik Zaturdag avond den 4 dezer maand omstreeks elf uur het verlies moest betreuren, veroorzaakt door het overlijden van mijne jongste dochter JANTIEN STOKER, in den ouderdom van ruim 27 jaren, welke ik en mijne kinderen en behuwdkinderen heden morgen grafwaarts zagen dragen, zoo werd ik, eenige uren later, heden morgen om twaalf uur, op nieuw in rouw gedompeld door het verlies van mijnen echtgenoot KLAAS BOERHAVE, welke toen overleed, in den ouderdom van bijna 62 jaren.

Diep bedroefd met mijne kinderen en behuwdkinderen, hoop ik gesterkt te mogen worden in Hem, die geeft en neemt naar Zijn welbehagen.

Assen WILLEMTJE DAVIDS.
den 8 December 1852. Wed. BOERHAVE.

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT MET KWARTETZANG.

Op MAANDAG den 13 December 1852 des avonds te 7 uur in de CONCERTZAAL van J. B. SCHUT te Assen, te geven door het Bohemer Muzijk-gezelschap, onder directie van J. WONEND, volgens rond te brengen PROGRAMMA'S.

Het gezelschap bestaat uit n e g e n personen.

De **entrée** voor een *HEER* en eene *DAME* *f* 1.00
Voor elke *DAME* meer . . . . „ 0.50
Een *HEER* alleen . . . . „ 0.75

VERKOOP VAN EEN BOERENPLAATS.

De ERVEN van A. J. KAMER-ARENDS te *Zwiggelte*, gemeente Westerbork, zijn voornemens op *ZATURDAG* den 11 December e.k. des voormiddags om 9 uur te beginnen, ten huize van [illegible], om op nader te bepalene dag finaal te verkoopen:

Eene **BOERENPLAATS**, staande en gelegen te Zwiggelte voornoemd, — bestaande uit

1°. Een **erf, huis en hof.**
2°. **25 mudden bouwland.**
3°. **12 dagwerken hooiland.**
4°. **15 koeijen weide** en
5°. **3 vierendeel waar waardeel** in de ongescheidene markte van Zwiggelte.

WESTERBORK, 6 Dec. 1852.

J. T. KIJMMELL,
Not.

De VEILING van de vroeger geannonceerde **Boerenplaats** van R. THIJS te Brunsting zal plaats hebben op *VRIJDAG* den 10 Dec. e.k. des voormiddags om 10 uur ten huize van Hk NIJZING te Beilen.

WESTERBORK, den 6 Dec. 1852.

J. T. KIJMMELL,
Not.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 7 December.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00	Boekweit, zand	65 N.pd.	*f* 6.00
„ N. Oml.	72	„	„ 8.10	„ veen	66 „	„ 5.65
„ „ Old.	70	„	„ 7.60	Paardeboonen . .		*f* 5.70 à 6.00
Rogge, nieuwe Inl.	68	„	„ 6.40	Groene Erwten .		*f* 0.00 à 0.00
„ oude „	70	„	„ 6.60	Graauwe Erwten		*f* 00.00 à 00.00
Haver, N. dikke	46	„	„ 2.85	Koolzaad . . .		*f* 9.80 à 10.60
„ dito	48	„	„ 3.00	Gort, grove . .		*f* 8.25 à 8.50
„ Voer	40	„	„ 2.60	Gort, parel .		*f* 11.00 à 12.50
„ Zwarte	42	„	„ 2.70	Olie, raap per vat		*f* 31.50 à 31.75
Gerst, N. winter	56	„	„ 4.95	Raapkoeken . . .		*f* 73.00
„ „ dito	00	„	„ 0.00	Lijnkoeken . . .		*f* 11.00 à 00.00
„ „ zomer	00	„	„ 0.00	Boter 1/4 ton .		*f* 00.00 à 00.00
„ „ knobbe	60	„	„ 5.00	Boter 1/8 „		*f* 0.00

STEENWIJK, 6 Dec. Rogge *f* 5,50 à 6,05. Boekweit *f* 5.00 à 5.40. Boter per 1/8 ton *f* 00,00.

OLDEMARKT, 4 Dec. Boter 1/8 ton *f* 19,00 à 19,50.

COEVORDEN, 6 Dec. Rogge *f* 6.25. Boekweit *f* 6,00. Boter Ned. pd. 55 c.

AMSTERDAM, 7 Dec. Werk. Sch. 2 1/2 pct. 64 7/8 à 65 dito 3 pct. 77 11/16 à 77 3/4; dito 4 pct. 96 3/8 à 96 1/2. —

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*